

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Tjänsteskrivelse - Årsredovisning 2018

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta följande:

1. Godkänna redovisning av medelsförvaltning januari – december 2018.
2. Redovisningen överlämnas till regionstyrelsen.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

I regionfullmäktiges budget för 2018 tilldelades hälso- och sjukvårdsnämnden en ram på 5 920,9 mnkr. Årets resultat uppgick till -265,1 mnkr jämfört med budgeterade 0,0 mnkr. Verksamhetens intäkter avvek positivt mot budget med 175,7 mnkr, främst med anledning av ökade statsbidrag. Verksamhetens kostnader avvek negativt mot budget med 442,1 mnkr, främst på grund av att kostnaderna för inhyrd personal och köpt vård varit högre än planerat. Finansiella kostnader var 1,2 mnkr lägre än budget. Hälso- och sjukvårdsdirektören presenterade i december 2018 (HSN § 148) en åtgärdsplan med långsiktig ekonomisk effekt på verksamheten. Denna omställning skall påbörjas under 2019 med en åtgärdsplan för först de kommande tre åren.

Årets investeringar uppgick till 69,2 mnkr, vilket var 48,4 mnkr lägre än planerat. De största investeringarna inom medicinteknisk utrustning var uppgradering av maskinparken för konventionell röntgen vid Gävle sjukhus 5 mnkr, en röntgenutrustning för kärlikirurgi 5 mnkr, en pågående investering av gammakamera vid nuklearmedicin i Gävle 5 mnkr samt scannrar för att analysera vävnadsprover digitalt vid patologen i Gävle 3 mnkr. Inköp av medicinteknisk utrustning har skett inom ett flertal verksamhetsområden.

Av de politiska prioriteringarna bedöms de flesta av målen som uppnådda förutom målet att tillgängligheten skall förbättras. Målen ”tillgängliga och säkra vårdformer och tjänster ska utvecklas”, ”förekomsten av vårdskador och vårdrelaterade infektioner ska minskas”, ”andelen tillsvidareanställda ska öka” bedöms till viss del uppnådda.

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Ärendet**Beslutsunderlag****Ärendet**

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar medelsförvaltning för perioden januari – december 2018.

Budget

Regionfullmäktige har i budget 2018 tilldelat hälso- och sjukvårdsnämnden en ram på 5 920,9 mnkr. I nämndens årsplan finns ett antal politiska prioriteringar för nämnden, som t.ex. tillgänglig, jämlik och effektiv öppenvård i Gävleborg, hälso- och sjukvård ur patientens perspektiv, minskad sjuklighet, förebyggande och tidiga insatser, samt delaktiga medarbetare.

De främsta satsningarna var 11,4 mnkr för kompetensförsörjning genom förstärkta löner till sjuksköterskor och motsvarande yrkesgrupper samt 20,0 mnkr för att stärka förutsättningarna för bemanning på svårbemannade tider inom dygnet runt-verksamhet.

Investeringsramen för maskiner och inventarier uppgick till 117,0 mnkr.

Periodens resultat

Årets resultat uppgick till -265,1 mnkr jämfört med budgeterade 0,0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 7 630,9 mnkr och avvek positivt mot budget med 175,7 mnkr. Främsta anledning var ökade statsbidrag (+100 mnkr). En annan intäkt som avvek positivt emot budget var försäljning emot Migrationsverket (+15 mnkr). Övriga poster bidrog netto med 60,7 mnkr.

Verksamhetens kostnader uppgick till 7 891,2 mnkr och avvek negativt med 442,1 mnkr. Främsta orsak var att kostnader för inhyrd personal och köpt vård översteg budget med 140,0 mnkr samt 142,5 mnkr. Andra större negativa avvikelser var egen personal, -61,2 mnkr, samt externa diagnostiktjänster, -41,7 mnkr. Finansiella kostnader uppgick till 4,9 mnkr, 1,2 mnkr lägre än budget.

För året redovisade Smittskydd och Vårdhygien (5,3) ett överskott och positiv budgetavvikelse. Intern produktion (-225,5), Ledning (-31,5), Extern produktion (-8,6) samt Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser (-4,7) redovisade underskott och en negativ budgetavvikelse.

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Hantering av underskott

Nämndens resultat för året är ett underskott med 265,1 mnkr, vilket motsvarar 4,5 procent av budgeterat anslag. Under året har verksamhetens kostnader ökat med 6,7 procent, medan budgeten innebar en kostnadsökning med 0,7 procent. Särskilt stor har kostnadsökningstakten varit för inhyrd personal. Kostnadsökningen för köpt vård har även den varit kraftig.

Efter prognosen per den 31 augusti 2017, där det prognostiserade resultatet var - 57,5 mnkr, fick hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag av nämnden (HSN § 148 2017) att utreda åtgärder med långsiktig effekt på verksamheten. Resultatet utav denna utredning presenterades i december 2018 i en utredning som visar på en långsiktig omställning av vården i Gävleborg. På Hälso- och sjukvårdsnämnden i januari togs ett inriktningsbeslut som gav Hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att starta upp ett arbete, *God och Nära vård i Gävleborg*, som skall resultera i en omställning av vården och ett sjukvårdssystem i Gävleborg med en långsiktig ekonomi i balans.

Arbete pågår även med aktiviteter för en kortsiktig effekt på ekonomin. På Hälso- och sjukvårdsnämnden i oktober presenterade Hälso- och sjukvårdsdirektören ett antal aktiviteter som skall arbetas med under 2019 för att motverka det underskott som Hälso- och sjukvården förnärvarande har. Ett exempel på detta är arbetet med att växla över inhyrd personal till egen personal.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 69,2 mnkr, vilket var 48,4 mnkr lägre än planerat.

Främsta orsak till avvikelsen var förseningar i planering och upphandling. De största investeringarna inom medicinteknisk utrustning var uppgradering av maskinparken för konventionell röntgen vid Gävle sjukhus 5 mnkr, en röntgenutrustning för kärllkirurgi 5 mnkr, en pågående investering av gammakamera vid nuklearmedicin i Gävle 5 mnkr samt scannrar för att analysera vävnadsprover digitalt vid patologen i Gävle 3 mnkr. Inköp av medicinteknisk utrustning har skett inom ett flertal verksamhetsområden.

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Uppföljning av verksamhetsplan samt måluppfyllelse per 2018-12-31

I hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan finns ett antal satsningar och målsättningar inom prioriterade områden. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har upprättat en verksamhetsplan med aktiviteter för uppfyllande av målen, som beslutats av Hälso- och sjukvårdsdirektören. En sammanfattad uppföljning av verksamhetsplanen med måluppfyllelse per den 31 december 2018 redovisas här.

Produktion

Enligt planeringen ska antal läkarbesök minska med 3 %, antal besök hos andra personalkategorier öka med 1 % samt antal planerade operationer, exklusive Bollnäs sjukhus, öka med 5 % på årsbasis jämfört med föregående år. Produktionen totalt sett för året har minska jämfört med 2017. Minskningen är huvudsakligen orsakad av brist på ordinarie personal – läkare inom primärvård och inom vissa specialiteter, anestesi- och operationssjuksköterskor. Vi har också en trend där allt fler patienter väljer att lista sig hos privata aktörer inom primärvården.

Medarbetare

Enligt planeringen ska antal årsanställda i medelvärde för året vara 5 128. Medel för 2018, inklusive timanställda och mertid är 5 394, en avvikelse med 266 årsarbetare enligt plan. Till detta kommer inhyrd personal som har ökat. Under 2018 ökade antal årsanställda i medeltal med 278 personer jämfört med föregående år, motsvarande ca 5,4 procent. Det ska poängteras att ca 140 årsarbetare fördes över från Lednings- och verksamhetsstöd – Utvecklingsavdelningen - i samband med omorganisationen.

Miljö

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har en rad pågående aktiviteter enligt miljöpolicyen. Det handlar om allt från minskning av resor med bil, till begränsad användning av antibiotika och medveten avfallshantering. I planering inför till- och ombyggnationer av sjukhusen är miljöhänsyn en naturlig del som beaktas. Ett särskilt projekt med att implementera den nya läkemedelsförordningen bedöms också få stor effekt genom minskad totalförskrivning av medikament. Läkemedelskommittén har också fått stort medialt genomslag med informationsinsatser kring vissa receptfria preparat som har mycket stor inverkan på miljön.

Prioriterade områden***Tillgänglighet, jämlikhet och effektiv öppenvård i Gävleborg***

Mål: Möjlighet att utveckla den nära vården med primärvården som bas ska utredas, och ska vägledas och ske utifrån den senaste kunskapen.

De organisatoriska förutsättningarna har säkrats i den nya organisationen med biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör med funktionsansvar för Nära vård, samt att en samordnare för nära vård har anställts. Nämnden har förtydligat målet genom att ge Hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att utifrån budget 2018 och de statliga utredningarna genomföra en fördjupad analys i syfte att föreslå

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

åtgärder som stöder utvecklingen av en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på den nära vården. Resultatet av denna analys presenterades för hälso- och sjukvårdsnämnden december 2018 med en konceptuell beskrivning av hur vi kan arbeta för att få en God och Nära vård i Gävleborg. Målet bedöms uppnått.

Mål: Tillgängliga och säkra vårdformer och tjänster ska utvecklas.

Region Gävleborg är nu en aktiv part i arbetet med att införskaffa framtidens vårdinformationssystem. Genom programrådet för Inera försöker Region Gävleborg påverka och få framdrift på nationell nivå i digitaliseringens möjligheter och fortsatt utveckling av digitala tjänster som Journalen på nätet samt Nationella patientöversikten, NPÖ. En upphandlingsprocess har också inletts för att undersöka möjligheten för att ta fram en ”Digital hälsocentral”. Förvaltningen har inte lyckas att tillgängliggöra informationsmängderna på Journalen på nätet och NPÖ i den omfattning som varit önskvärt. Målet bedöms som delvis uppnått.

Hälsa och sjukvård ut patientens perspektiv

Mål: Patienten ska uppleva att vården är av bästa kvalitet, att de är delaktiga i sin egen vård och att de blir väl bemötta.

Vi använder oss av vår patientbank för att få in patienter och anhörigas erfarenheter och synpunkter när vi utvecklar vården. Ett särskilt råd för barn och unga har startats under året. I den nationella patientenkäten uppger 84% av våra patienter inom specialiserad sjukhusvård, öppenvård och 87% inom motsvarande slutenvård att de har fått sitt behov av vård och behandling tillgodosett. Detta är i nivå med Riket i övrigt. Målet bedöms som uppnått.

Mål: Tillgängligheten ska förbättras

Genom att titta på ”Väntetider i vården” framgår att vi ligger bättre till än riket gällande kontakt med primärvården samt tid till allmänläkare inom högst 7 dagar. Inom slutenvården ligger vi dock sämre än riket gällande förstabesök och planerad vård. Målet bedöms ej uppnått.

Mål: Kontinuiteten kring den enskilde patienten ska stärkas.

Vi har i dagsläget ingen bra metod att mäta kontinuiteten för våra patienter, men fast vårdkontakt bedöms ha stor inverkan. Implementeringen av fast vårdkontakt följs kontinuerligt, och antalet registrerade fasta vårdkontakter har ökat. Målet bedöms som uppnått.

Mål: Hälso- och sjukvård ska ges så nära patienten som möjligt.

Konceptet kring nära vård ska utvecklas under 2018 enligt beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden, och det förväntas att nya arbetssätt och nya samarbeten kommer att göra detta möjligt. Samverkan med kommunerna kring exempelvis mobila team resulterar också i att vården kan ges på annat sätt än tidigare. Målet bedöms som uppnått.

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Mål: Region Gävleborgs ekonomiska ersättningsystem ska utvärderas och utvecklas så att patientens perspektiv sätts i centrum för vården. Utvecklingen ska drivas tillsammans med vårdens professioner.

En arbetsgrupp har tagit fram en modell för ekonomisk resursfördelning som ska användas från och med 2019. Till modellen finns ett antal målandikatorer framtagna som har kopplingar till våra patienter. I förslaget finns också möjligheter att använda en särskilt utvecklingspott till särskilda satsningar inom våra verksamheter. Målet bedöms som uppnått.

Minskat sjuklighet, förebyggande och tidiga insatser

Mål: Befolkningens hälsa ska förbättras.

Avdelning för folkhälsa jobbar tillsammans med hälso- och sjukvården i en särskild preventionsgrupp för att i möjligast mån förebygga ohälsa och stärka hälsan. Ohälsotalet för Gävleborg sjönk från 29,7 år 2017 till 28,8 år 2018. Målet bedöms som uppnått.

Mål: Förekomsten av vårdskador och vårdrelaterade infektioner ska minska.

Patientsäkerhetsarbetet grundar sig på Region Gävleborgs nollvision för vårdskador, vilket innebär en strävan efter att minska andelen undvikbara skador. Fokusområden för vårdskador är vårdrelaterade infektioner, trycksår och läkemedelsrelaterade skador. Högsta ledningen inom hälso- och sjukvården deltar i patientsäkerhetsronder där dialog sker med respektive verksamhetsområde. Under 2018 noteras en liten förbättring gällande vårdrelaterade vårdskador, medan andelen med trycksår har en liten försämring jämfört med 2017. Målet bedöms som delvis uppnått.

Mål: Hälso- och sjukvården ska bidra till en förbättrad sjukskrivningsprocess.

Målet bedöms som uppnått bland annat genom satsningen på rehabiliteringskoordinatorer och åtgärder för att tillhandahålla försäkringsmedicinsk kompetens inom förvaltningen.

Hälso- och sjukvård bidrar till regional utveckling

Mål: Hälso- och sjukvården ska stimulera till forskning och innovation

Region Gävleborg tilldelar medel för forskning och deltar aktivt i olika specialistråd och medicinska programråd inom ramen för Uppsala-Örebro. Hälso- och sjukvården har en aktiv omvärldsspaning, särskilt inom området digitalisering. Region Gävleborg ligger långt framme till exempel när det gäller digitalisering av patologiska prov. Målet bedöms som uppnått.

Mål: Det ska finnas möjlighet och utrymme för validering och praktik

Målet bedöms som uppnått. Förvaltningen tar bland annat in extratjänster i verksamheten under 2018, samt att Prao- arbetet har stärkts.

Delaktiga medarbetare – en attraktiv arbetsgivare

Mål: Andelen tillsvidareanställda ska öka.

Kansliavdelning

Upprättare Janet Kling

Inom förvaltningen pågår aktiviteter för att rekrytera och behålla vår personal. En stor satsning på att göra förvaltningen oberoende av inhyrd personal har precis påbörjats. Målet bedöms delvis uppnås, effekten förväntas först under 2019.

Expedieras till

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Chefscontroller
Regionstab ekonomi

Underskrifter

Göran Angergård
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Erik Lundgren
Chefscontroller